

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र
क्रमांक-रानिआ/मनपा/२०१२/प्र.क्र. २४/का.५,
नवीन प्रशासन भवन, मादाम कामा रोड,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- १३/०३/२०१४.

संदर्भ :- राज्य निवडणूक आयोगाचे समक्रमांकाचे दिनांक ०९/१०/२०१२ चे आदेश.

आदेश

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांच्यावेळी मतदाराची ओळख पटल्यानंतर त्या मतदाराच्या डाव्या हाताच्या तर्जनीला न मिटणारी शाई वापरुन निशाणी करण्याबाबत तसेच पुर्नमतदानाच्यावेळी मधल्या बोटाला शाई लावण्याबाबत मतदान केंद्राध्यक्षांसाठीच्या निदेश पुस्तिकेमध्ये सूचना दिल्या आहेत. काही प्रसंगी त्या स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या क्षेत्रामध्ये लोकसभा / विधानसभेची, स्थानिक स्वराज्य संस्थेची अथवा अन्य निवडणूक नुकतीच पार पडलेली असते व मतदान केलेल्या मतदारांच्या डाव्या हाताच्याला तर्जनीवर न मिटणा-या शाईची निशाणी मिटलेली नसते. अशावेळी मतदाराच्या डाव्या हाताच्या तर्जनीऐवजी मधल्या बोटाला शाई लावण्यात यावी अशा सूचना संदर्भाधिन आदेशान्वये निर्गमित केल्या आहेत.

२. भारत निवडणूक आयोगाने लोकसभेच्या सार्वत्रिक निवडणुकांचा कार्यक्रम जाहीर केला असून या कार्यक्रमानुसार महाराष्ट्रात एप्रिल, २०१४ मध्ये मतदान होणार आहे. या निवडणुकांपूर्वी दिनांक २३/०३/२०१४ रोजी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वत्रिक व पोट निवडणुका घेण्यात येणार आहेत. लोकसभा निवडणुका या राज्यभर सर्वत्र होणार आहेत. त्यावेळी मतदाराच्या बोटाला शाई लावण्यासंदर्भात निवडणूक यंत्रणेमध्ये संभ्रम निर्माण होऊ नये याकरिता प्रशासकीय सोयीच्या दृष्टीने असे आदेशित करण्यात येत आहे की, दिनांक २३/०३/२०१४ रोजी होणा-या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी मतदाराच्या डाव्या हाताच्या तर्जनीऐवजी मधल्या बोटाला शाई लावण्यात यावी.

शाई लावण्यासंदर्भातील सूचना पुढील छायाचित्राद्वारे स्पष्ट करण्यात येत आहेत.
त्यानुसार मतदाराच्या डाव्या हाताच्या मधल्या बोटाला मार्कर पेनद्वारे शाई लावण्यात यावी.

३. सदरह आदेश मार्च, २०१४ मध्ये होणा-या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या
निवडणुकांपुरतेच लागू राहतील.

राज्य निवडणूक आयुक्तांच्या आदेशानुसार,

अमितानन्द
(ध. मा. कानेड)
अवर सचिव,
राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

प्रति,
संबंधित महानगरपालिका आयुक्त
संबंधित जिल्हाधिकारी
संबंधित मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा
संबंधित निवडणूक निर्णय अधिकारी
राज्य निवडणूक आयोगातील सर्व कार्यासने

निवडणूक प्राध्याय
ध. मा. कानेड
अवर सचिव

अ.शा.पत्र क्रमांक- गानिआ/ मनपा/ २०१६/प्र.क्र. १०/का.५
राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र
नवीन प्रशासन भवन, मादाम कामा रोड,
हृतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक - २८/११/२०१६

विषय :- मतदाराच्या बोटाला लावावयाच्या न मिटणाऱ्या शाईच्या बाटलीऐवजी
मार्कर पेनच्या वापराबाबत..

संदर्भ :- राज्य निवडणूक आयोगाचे समक्रमांकाचे दि. १९/१४/२०१६ चे पत्र.

आदरणीय महोदय,

संदर्भाधिन पत्रान्वये देण्यात आलेल्या सूचनांमध्ये अ.क्र. २ येथे स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांमध्ये मतदासच्या बोटाला मार्कर पेनद्वारे शाई लावतांना मार्कर पेन दाखून वापरावा अशा सूचना देण्यात आल्या आहेत. या संदर्भात अजून अशा सूचना देण्यात येत आहेत की, शाई मतदाराच्या बोटावर ठळकपणे उमटेल अशाप्रकारे लावण्यात यावी. याकरिता मतदाराच्या बोटावर मार्कर पेन किमान ३ ते ४ बेळा घासून शाई लावण्यात यावी. याबाबत लेखी सूचना सर्व मतदान केंद्राध्यक्ष यांना स्पष्टपणे द्याव्यात तसेच प्रशिक्षणाच्यावेळो याबाबत प्रात्यक्षिक करून दाखविण्यात यावे.

स्नेहादराने,

आपला

मुमुक्षु

(ध. मा. कानेड)

जिल्हाधिकारी, सर्व (मुंबई शहर, उपनगर व ठाणे वगळून)

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

निवडणूक तात्काळ
फॅक्स/ई-मेल

क्र.रानिआ /मनपा-२०१०/प्र.क्र.१०/का.०५,
नवीन प्रशासन भवन, पहिला मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- १९.११.२०११.

पांत.

१. जिल्हाधिकारी,(सर्व),
(मुंबई व मुंबई उपनगर घग्लून)
२. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)

**विषय :- मतदाराच्या बोटाला लावावयाच्या न मिटणा-या
शाईच्या बाटलीऐवजी मार्करपेनच्या वापराबाबत.**

मराठीत्या,

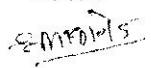
राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वत्रिक/पोट निवडणुकांमध्ये मतदाराच्या हाताच्या बोटाला लावायात येणा-या शाईऐवजी आता मार्करपेनच्या वापर करावयाचा असून मदरहू मार्करपेन वापरताना कोणती दक्षता वर्णे आवश्यक आहे याबाबत खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

१. मतदाराच्या हाताच्या बोटाला (पु.क्र.२/प.वि.वरील आयाच्यित्रात दर्शीयित्याप्रमाणे) मार्करपेनने निशाणी करण्यात यावी. मतदाराच्या बोटाला मार्करपेनने निशाणी केल्यानंतर, मतदाराने मतदान केल्यानंतर त्याच्या बोटास केलेली निशाणी तशीच आहे याची खात्री मतदान अधिकायाने, मतदार मतदान केंद्र सोडण्यापूर्वी करावी.
२. मार्करपेन दाबून वापरावा.
३. मार्करपेन यापरात नसेल तेव्हा त्यास घटू टोपण लावून ठेवावे.
४. मार्करपेन यापरात नसेल तेव्हा आडवा (Horizontal) ठेवण्यात यावा.

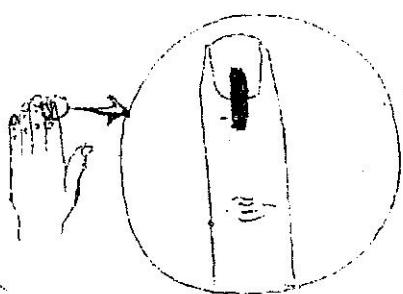
२/-

निवडणूक निर्णय अधिकारीयांनी मतदान केंद्राध्यक्ष व मतदान अधिकारी यांना निवडणूकीचे प्रांशुक्षण देताना मार्कर पेनचा वापर कर्या करावा याबाबत पूर्वपृष्ठावर नमूद केल्यानुसार स्पष्ट गव्हना द्याव्यात. (सूचना मार्कर पेनचर्ही दर्शीविळ्यात आल्या आहेत.)

आदेशानुसार,

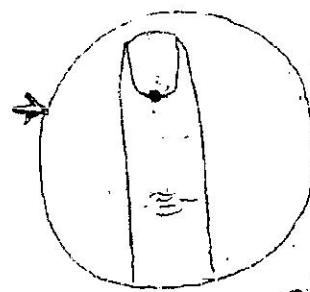
आपला

 (ध.मा.कानेड)
 अवर सचिव,
 राज्य निवडणूक आयोग

१. उभी रेष

मौर्ग

२. टिंब

पुकीचे